

Gwen Maris, CGG Vlaams-Brabant Oost

Vooronderzoek

1. Probleemanalyse: Wat is het probleem en met welke gedrags- en omgevingsfactoren hangt dit samen?

De betreffende school is een secundaire school die af en toe te maken krijgt met leerlingen in verschillende soorten A&D situaties zoals onder invloed zijn, gebruik op school, geruchten van dealen, enz. Telkens als zo'n situatie zich voordoet, beseft men dat men niet goed weet hoe hierop te reageren.

2. Determinantenanalyse: Welke determinanten zijn van invloed op het gedrag en de omgeving?

De school heeft geen DOS en dus ook geen stappenplan. Hierdoor weet niemand hoe men al dan niet moet reageren in deze situaties. Ook de leerlingen en hun ouders weten niet wat de mogelijke gevolgen zijn. Er zijn wel bepaalde regels over het niet in bezit mogen zijn van 'drugs', maar deze zijn niet gespecificeerd en doordat er geen actief DOS is, zijn de leerlingen zich ook minder bewust van deze regels.

Het thema drugs zal wel hier en daar behandeld worden in bepaalde lessen, maar dit gebeurt niet systematisch, waardoor er zowel hiaten als overlappingen zijn = gebrek aan kennis en omkadering. Tot sinds kort is er ook geen werkgroep die zich over dit thema ontfermt waardoor het een eigen leven kan leiden = gebrek aan draagvlak.

Interventie ontwikkeling

3. Doelgroepen: Wie zijn de doelgroep(en) van het project?

Doelgroep 1: de werkgroep DOS. Deze bestaat uit een heterogene vertegenwoordiging van de school. De school kiest ervoor om ook ouders hierin sterk te betrekken. D.w.z. dat de werkgroep niet enkel de ouders feedback geeft over de stavaza van het DOS, maar dat er ook werkelijk ouders deelnemen aan de werkgroep.

Doelgroep 2: het volledig schoolpersoneel. Iedereen wordt verwacht achter het DOS te staan en dit na te leven en uit te voeren zoals opgesteld. Uiteraard wordt dit niet zomaar opgelegd, maar probeert men dit via tussentijdse implementatie aanvaardbaar te krijgen voor iedereen.

Doelgroep 3: de leerlingen en hun ouders. Zij weten wat mag en niet mag in de schoolcontext en wat mogelijke uitzonderingen zijn. Ook weten zij wat de gevolgen zijn als de regels overschreden worden, of als men vanuit de school bezorgd is over het gedrag van leerlingen, al dan niet veroorzaakt door A&D, of als leerlingen zelf een hulpvraag hebben betreffende dit thema.

4. Doelen: Wat zijn de doelen van het project?

- *Tussendoel 1*: De werkgroep komt tijdens het schooljaar 2010-2011 geregeld samen voor het uitwerken van het DOS, met de 4 pijlers (regelgeving & procedures, begeleiding, structurele maatregelen en educatie).
- *Tussendoel 2*: De werkgroep maakt een bundel van het DOS dat samen met het schoolreglement verspreid kan worden in het schooljaar 2011-2012 (of indien het eerder klaar is, kan het ook eerder verspreid worden).
- *Tussendoel 3*: De werkgroep stelt een implementatieplan op waarbij het DOS wordt geïntroduceerd bij alle doelgroepen, met de kans op feedback.
- *Tussendoel 4*: De werkgroep stelt een actieplan op waarbij het DOS doorheen de jaren actief gehouden wordt.
- *Tussendoel 5*: De werkgroep voorziet een evaluatiemoment na verloop van tijd om eventuele aanpassingen in het DOS te voorzien.
- *Einddoel*: De school heeft een duidelijk DOS waarop men kan terugvallen als er zich A&D situaties voordoen, zodat men efficiënt en aanvaardbaar kan reageren.
- *Einddoel*: De school werkt preventief aan het A&D thema zodat men de leerlingen beter voorbereidt in het verantwoordelijk omgaan met het A&D thema.

5. Interventie: Welke interventie wordt ontwikkeld om de doelen te realiseren?

De interventie bestaat eruit dat de PW de rol van coach op zich neemt bij het ontwikkelen van dit DOS. Dit gebeurt a.d.h.v. het draaiboek DOS (VAD). Dit is nodig aangezien er een neutrale partij richting kan geven aan de uitwerking en de discussies die dit ongetwijfeld zal oproepen. Zo wordt de timing in de gaten gehouden, met de mogelijkheid tot het delen van ervaringen, maar zonder onbegrensd uit te weiden over dingen die niet specifiek ter zake zijn. Ook zullen de conclusies van de discussies duidelijk vorm krijgen in de gangbare structuur van een DOS. Hierbij wordt rekening gehouden met correcte, up to date informatie en wetgeving.

De coach kan ook – rekening houdend met de cultuur van de school – tips geven voor de implementatie en de uitwerking en ev. zelfs uitvoering van het actieplan, gebaseerd op eerdere ervaringen uit de praktijk.

Implementatie

6. Implementatieplan: Op welke manier wordt de interventie geïmplementeerd?

Er is alvast een voorbereidende vorming geweest voor iedereen die geïnteresseerd was in deelname aan de werkgroep. Hiervoor werd een brief bezorgd aan alle personeelsleden, en ook alle ouders. Deze brief werd jammer genoeg pas na het versturen ter nazicht aan de PW doorgegeven. Hij was onduidelijk en verschillende deelnemers (ook personeelsleden) hadden verkeerde verwachtingen. Men dacht bijv. dat de samenkomst enkel een vorming was rond productinformatie, maar niet een oproep voor de opstart van een werkgroep.

Tijdens deze voorbereidende vorming is de opzet wel duidelijk gesteld. Namelijk wat de doelstellingen zijn, wat de rol van de coach is, enz. Op deze manier konden de aanwezigen duidelijk een beslissing nemen over al dan niet verdere deelname aan de werkgroep.

Evaluatie

7. Evaluatieplan: Op welke manier wordt de interventie geëvalueerd?

De voorbereidende vorming werd alvast geëvalueerd. Maar de werkgroep zelf zal nog moeten bepalen hoe het DOS geëvalueerd moet worden.

Randvoorwaarden en haalbaarheid

8. Draagvlak: Welke interne en externe partners zijn er nodig voor het draagvlak in iedere fase van het project?

De werkgroep is best een zo heterogeen mogelijke vertegenwoordiging van de school. D.w.z. dat alle graden, zoveel mogelijk vakken, jong & oud, man & vrouw, enz. deelnemen. Momenteel is er vooral een vertegenwoordiging van jonge vrouwelijke leerlingenbegeleiders. Maar het belangrijkste is dat degenen die deelnemen volledig achter de werkgroep staan. Het vertegenwoordigen van de school mag hieraan niet ten koste gaan.

Ouders zijn zeker ook een waardige partner om betrokken te worden, maar niet noodzakelijk. De school heeft ervoor gekozen hen deze kans wel te geven. Dit betekent echter dat het proces wat meer tijd in beslag zal nemen. In de eerste plaats omdat ouders enkel 's avonds kunnen samenkomen, ten tweede omdat zij niet bekend zijn met een overlegstructuur als deze en snel uitwijden over persoonlijke ervaringen en meningen.

Aangezien de directie zelf deelnam aan deze voorbereidende vorming, is er alvast sprake van een mandaat.

9. Capaciteit: wat is de beschikbare capaciteit voor het project?

De kosten van de voorbereidende vorming en de coaching van de werkgroep zijn besproken en zullen opgenomen worden door de school. Er wordt gewerkt met de tijd die ter beschikking is. Momenteel zijn er nog geen momenten vastgelegd. Bij de ene school wordt er keer per keer bekeken wat er op dat moment al bereikt is en hoe snel en hoe lang men best nog eens samenkomt. Bij andere scholen worden al een hele reeks momenten voorzien doorheen het schooljaar. Meestal wordt er één schooljaar voorzien voor de uitwerking.